

Arkeologisk undersøkelse i forbindelse med drenering på Korsgata 34,
Hamar

KORSGATA 34

Jani Causevic og Nora Front Furan

Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU)
 Storgata 2, Postboks 736 Sentrum, 0105 Oslo
 Telefon: 23 35 50 00
www.niku.no

Tittel Korsgata 34 Arkeologisk undersøkelse i forbindelse med drenering på Korsgata 34, Hamar	Rapporttype/nummer NIKU Oppdragsrapport 51/2017	Publiseringsdato [Publiseringsdato]
	Prosjektnummer 1021044	Oppdragstidspunkt 24.4 – 27.4.2017
	Forsidebilde Arbeidsbilde, fjerning av tørkestativ Foto nr: Cf53290 NIKU 0007	
Forfatter(e) Jani Causevic og Nora Front Furan	Sider 20	Tilgjengelighet Åpen
	Avdeling Arkeologi	

Prosjektleder Nora Front Furan
Prosjektmedarbeider(e) Jani Causevic
Kvalitetssikrer Hanne Ekstrøm Jordahl

Oppdragsgiver(e) Elin og Jan Græsby

<p>Sammendrag</p> <p>I forbindelse med drenering av boligen på Korsgata 34 på Hamar ble det foretatt en arkeologisk undersøkelse av gravearbeidet i perioden 24.4. – 27.4.2017. Arbeidet omfattet graving av tre dreneringsgrøfter orientert rundt husets vestre, nordre og østre vegg. Det ble gravd ned til 2 m under terreng. Det ble observert et kulturlag bestående av kokestein i samtlige dreneringsgrøfter. Et grusholdig gråbrunt lag som ble observert under kulturlaget, kunne også observeres i alle grøfter. Sikker naturbakke bestod av leire med grus. Det var en konsentrasjon av kokesteiner mot sør i vestre og østre dreneringsgrøft, og færrest kokesteiner i nordre dreneringsgrøft. Hovedtyngden av kokesteinslaget var dermed lokalisert mer mot sør enn mot nord. Da det ikke ble funnet noen gjenstander eller annet daterbart materiale kan ikke kokesteinslaget eksakt dateres, men det antas å tilhøre den middelalderse bosetningen og kan tilknyttes aktiviteter slik som matlaging, slaktning, ølbrygging etc. Det ble avdekket (sannsynlige) automatiske fredete kulturminner ved denne undersøkelsen</p>

Emneord Middelalder, Hamarkaupangen, Korsgata 34, kokestein, kokesteinslag
----

Avdelingsleder

Lise-Marie Bye Johansen

Forord

I forbindelse med graving i Korsgata 34, ble det foretatt en arkeologisk overvåkning av gravearbeidet 24.4. – 27.4.2017. NIKU takker for samarbeidet med alle involverte.

Innholdsfortegnelse

1	Innledning.....	7
2	Tiltakets omfang.....	7
3	Faglig område.....	7
4	Metode og gjennomføring.....	8
5	Resultater.....	12
6	Konklusjon.....	13
7	Litteraturliste.....	14
8	Vedlegg.....	14
8.1	Fotoliste.....	14
8.2	Vestre grøft.....	18
8.3	Detaljplot.....	19
8.4	Oversiktsplot.....	20

1 Innledning

Elin og Jan Græsby søkte Riksantikvaren om dispensasjon fra Lov om kulturminner av 9. juni 1978 for gravearbeider i forbindelse med drenering rundt boligen i Korsgata 34 på Hamarkaupangen.

Riksantikvaren mottok søknaden 1.2.2017. NIKU ble bedt om å utarbeide forslag til prosjektbeskrivelse og budsjett, og mottok oppdragsbestillingen fra Riksantikvaren 2.3.2017. NIKU leverte prosjektbeskrivelse og budsjett 17.3.2017. Riksantikvaren fattet vedtak i saken 22.3.2017 (17100478-8).

2 Tiltakets omfang

Det ble søkt om å foreta gravearbeider på inntil tre sider av boligen i forbindelse med behov for drenering av kjelleren for at denne skulle bli tørrere. Det skulle graves grøfter som var ca. 2 m dype, 1 m brede i bunnen og 2-3 m brede på overflaten. Det skulle også planeres ut et areal på 4 x 2,8 m i forbindelse med ønsket utvidelse av garasje, men dette tiltaket innebar ikke graving.

3 Faglig område

Tiltaksområdet lå innenfor det automatisk fredede kulturminnet "Middelalderbyen Hamarkaupangen", id. 88381. Hamarkaupangen med kongsgård ble etablert på 1000-tallet, trolig i regi av Harald Hardråde. I år 1152-53 ble Hamar bispedømme opprettet. Domkirken stod ferdig rundt år 1200, men det har mest sannsynlig stått en eldre kirke på stedet tidligere. Hamarkaupangen ble et viktig kirkelig sentrum fram til reformasjonen, da Hamar bispedømme ble en del av Oslo bispedømme.

Vår kunnskap om og oversikt over bebyggelsen på Hamarkaupangen er mangelfull, mye fordi mesteparten av området befinner seg i private hager og derfor har vært utsatt for mange ulike tiltak som har perforert eller fjernet kulturlagene (Johannessen og Eriksson 2015). De kulturlagene som har blitt arkeologisk registrert har ofte vært tynne og det organiske materialet har vært svært nedbrutt. Erosjon og oversvømmelser fra Mjøsa har også vært negative faktorer i så måte. Det er funnet få rester av bygninger og andre anlegg, men i stedet er det i deler av fornminneområdet påvist en del kokstein. Det er også samlet inn store mengder løsfunn av metallgjenstander langs stranden og i Mjøsa.

Det omsøkte tiltaket innebar inngrep i bakken på eiendommen Korsgata 34. Det var ikke foretatt kjente undersøkelser her tidligere, men på naboeiendommen Korsgata 36 ble det utført en arkeologisk undersøkelse i 2010 i forbindelse med graving for renovering av vann- og avløpsledning og utbedring av drenering ved hovedhuset (Amundsen og Molaug 2010). Det ble påvist et middelaldersk kulturlag bestående av kokstein, biter av rød teglstein, kullblandet jord samt to ubrente dyrebein. I grøfta lengst øst, nærmest Korsgata 34, var kulturlaget tykkest og mest tydelig. Her ble kulturlaget avdekket kun 10 cm under terreng. Kulturlaget var 20-40 cm tykt. Kulturlaget ble først sikkert bekreftet ved undersøkelse av grøfteprofilene.

Det er ellers foretatt flere mindre arkeologiske undersøkelser på Hamarkaupangen de seneste årene. I 2016 ble det foretatt undersøkelser på eiendommen Bispegata 35. Det ble påvist automatisk fredete kulturminner i form av skjørbrente stein av «brygggestinstypen» (Amundsen og Hafsal 2016).

Det ble også gjort gjenstandsfunn ved bruk av metallsøker, derav en pilspiss av jern og slaggbiter. Både bryggestein og gjenstander kan høyst sannsynlig knyttes til middelaldersk bosetning og aktiviteter innenfor området. I 2013 ble det foretatt en arkeologisk overvåking på eiendommen Storhamargata 116 i forbindelse med graving av tomt for garasje og planering av gårdsplass. Det ble funnet seks skjørbrente steiner som ble tolket som bosetningsspor fra middelalder (Amundsen 2013). Ingen kulturlag eller andre levninger ble påvist ved undersøkelsen. På samme eiendom ble det foretatt en arkeologisk overvåking i forbindelse med utbedring av en enebolig på tomta i 2011. Det ble da ikke påvist automatisk fredede kulturminner (Johansen 2011a). På Hallvardsgate 12 ble det i 2012 foretatt en overvåking av dreneringsarbeid i en kjeller. Her ble det avdekket deler av et kulturlag som sannsynligvis var fra middelalder (Amundsen 2012). Kulturlaget bestod av skjørbrent stein (trolig byggesteinsfragmenter) og noe kullblandet jord. I 2010 ble det gravd for nybygg tilhørende Storhamargata 114b. Det ble påvist et kulturlag, men ingen sikre funn fra middelalder (Johansen 2011b). Ved graving for garasje ved eiendommen Bispegata 41 i 2007 ble det foretatt en overvåking. Det ble påvist matjord, kvabb og deretter fjell (Brendalmo 2007). Ingen kulturlag ble observert. Også i 2006 ble det på Torfinnsgt. 13 foretatt en overvåking i forbindelse med dreneringsarbeid rundt et bolighus. Det ble ikke påvist fredete lag eller konstruksjoner (Brendalmo 2006). I Olav Myntmester gate 54-64, ble det heller ikke påvist kulturlag ved en etterkontroll/overvåking i 2006 (Brendalmo og Wiberg 2006).

Av større undersøkelser må nevnes utgravningen av kirkegården til domkirken i 1991-1992, hvor i alt rundt 1000 individer ble fremgravd. I 1947-1963 ble Bispeborgen utgravd hvor ringmur og flere bygninger fra steinanlegget på 1200-tallet ble avdekket. Supplerende undersøkelser har blitt foretatt på 1990-tallet.

4 Metode og gjennomføring

Det arkeologiske feltarbeidet ble gjennomført som en arkeologisk overvåking 24.4.- 27.4.2017. Prosjektleder var Nora Front Furan. Feltleder og rapportansvarlig var Jani Causevic. Været varierte fra lett opphold til kraftig snøfall med vind, og med temperaturer som varierte fra ca. -4 til +8 grader. Snøværet skapte enkelte utfordringer i dokumentasjonsarbeidet. Maskinfører ved arbeidet var Anders Holter fra Mathisen Graverservice. Tiltaksområdet lå i et villaområde, like inntil boligen på eiendommen.

Arbeidet startet med å fjerne en busk og et tørkestativ for at maskinen skulle nå utgravningsområdet. Den første dreneringsgrøfta ble anlagt langs husets vestre side. Den sørvestre siden av grøfta ble fremrensket og dokumentert. Østre grøftevegg bestod av husets grunnmur i betong og 0,2 m – 0,4 m store steiner som utgjorde fundamentet til huset. I vestre profilvegg ble det

Figur 1: Oversikt; vestre dreneringsgrøft ferdig gravd, sett mot SØ. Foto nr: Cf53290_NIKU_0031

observert tydelige lagfølger med ulik fyllmasse. Det øverste laget var forstyrret og bestod delvis av påførte masser, deretter sand. Massene bestod blant annet av plankerester og rød murstein. Under dette ble det registrert et kulturlag med kokesteiner (K3). Laget var lyst rødbrunt og besto av grusholdig silt med innslag av leire. Det var mellom 10 – 35 cm tykt med en ujevn fordeling av kokesteiner langs profilen. Kokesteinene lå mer konsentrert og laget hadde en sterkere farge mot sør enn mot nord. Laget under dette lignet, men var gråbrunt, inneholdt ikke kokestein og hadde et større innslag av grus (K5). Den naturlige undergrunnen under bestod av gulbrun leire.

Figur 2: Detaljbilde, kokesteiner fra vestre dreneringsgrøft. Foto nr: Cf53290_NIKU_0062

Figur 3: Arbeidsbilde av gravemaskin som avdekker strømkabler, sett mot NNØ. Foto nr: Cf53290_NIKU_0038

Den andre dreneringsgrøfta ble anlagt langs husets nordre side. Gravingen gikk noe saktere da maskinføreren først måtte lokalisere strøm- og vannledningene til huset. Nordvestre side av grøfta ble fremrensket og dokumentert. Sørøstre grøftevegg bestod av husets grunnmur i betong og 0,2 m – 0,4 m store steiner som utgjorde fundamentet til huset. I likhet med vestre dreneringsgrøft var det øverste laget (K7) forstyret av moderne bygningsrester. Videre ble det observert et 10 – 35 cm tykt lyst rødbrunt kulturlag med kokestein (K9). Derimot var fargen på laget mer diffust, med betraktelig færre kokesteiner enn tidligere observert (K3). Dette samsvarer med tidligere observasjoner i vestre dreneringsgrøft, hvor kulturlaget ble mindre tydelig nord i profilen. Også her ble det observert et gråbrunt lag (K10) med mer grus enn i massene over.

Den originale nedskjæringen til huset var tydelig markert og fremstod som et 30 – 40 cm bredt lysebrunt lag med gule flekker og med moderne bygningsrester (se figur 4). I den nordøstre delen av grøfta ble det observert et moderne kutt for dreneringsrør og vannkabler til huset (se figur 5). Dette kuttet var lett synlig i plan etter at det forstyrrede laget (K7) var fjernet. Rundt dreneringsavløpet ble grøfta skrånet nedover i en radius på 0,5 m for å koble til de nye dreneringsrørene. Grøfta hadde en svak skråning fra ytre kantene mot midten, hvor dreneringsavløpet ble lagt.

Figur 4: Original nedskjæring til huset i nordre dreneringsgrøft. Nord for kuttet er kokesteinslaget synlig. Sett mot SØ.
Foto nr: Cf53290_NIKU_0039

Figur 5: Moderne kutt til vannledninger og dreneringsrør. Foto nr: Cf53290_NIKU_0050

Den tredje dreneringsgrøfta ble anlagt langs husets østre side. Det var et kortere opphold i gravearbeidet for å kjøre bort jordmasser grunnet begrenset plass på eiendommen. Den nordøstre siden av grøfta ble fremrensket og dokumentert. Sørvestre profilvegg bestod av husets grunnmur i betong og 0,2 m – 0,4 m store stein til fundamentet. I likhet med østre og nordre dreneringsgrøft var det øverste laget (K13) forstyrret med moderne bygningsrester. Det påfølgende laget (K14) var et 20 – 35 cm tykt lyst rødbrunt kulturlag med kokestein. I samsvar med observasjonen i vestre dreneringsgrøft, var det en større konsentrasjon av kokesteiner mot sør enn mot nord. Likeså var det et gråbrunt lag (K15) med mer grus under. I det forstyrrede laget (K13) ble det observert en nedgravning (K18) (se figur 6). Nedgravningen gikk ned i kulturlaget (K14), men var trolig moderne da kuttet gikk helt opp til dagens bakkenivå.

Figur 6: Detaljbilde, nedgravning i østre dreneringsgrøft, sett mot Ø. Foto nr: Cf53290_NIKU_0065

Etter endt graving ble bunnen av grøftene fylt med pukk. Innmålingen av grøftene ble svært vanskelig da CPOS sviktet underveis på grunn av teknisk feil. Det ble tatt noen vellykkede punkter, men hovedsakelig ble innmålingen utført manuelt med tommestokk og målebånd, samt georeferering fra ordinære kart.

5 Resultater

Vestre dreneringsgrøft ble 10,4 m lang, og ca. 1,8 m på det dypeste. Bunnen hadde en bredde på 1 m og toppen var 1,6 m bred.

K-nr	Tolkning	Beskrivelse	Tykkelse i cm
1	Påført lag/plenjord	Jevnt fordelt langs hele profilen, med innslag av moderne bygningsrester (metallbånd, moderne teglstein og plankebiter).	20 – 40
2		Gulbrun sand, enten mellom lag 1 og 2. Enten påført sammen med eller blitt forstyrret av lag 1.	7
3, 4	Kulturlag	Lyst rødbrunt lag av grusholdig silt med kokestein av bryggstein (små og kantete) med innslag av skifer.	10 - 35
5		Gråbrun grusholdig silt med innslag av leire. Lignet på lag 3, men med mer grus og sand/silt	10 – 40
6		Gulbrun leire med grus samt små og større steiner, utgjør naturlige masser	5 - 40

Nordre dreneringsgrøft ble 11 m lang, og ca. 2 m på det dypeste. Bunnen hadde en bredde på 1 m og toppen var 1,5 m bred.

K-nr	Tolkning	Beskrivelse	Tykkelse i cm
7	Påført lag/plenjord	Jevnt fordelt langs hele profilen, med innslag av moderne bygningsrester (metallbånd, moderne teglstein og plankebiter).	20 -200
8		Lysegul grusholdig leire, mellom lag 1 og 3. Kan ha blitt påført eller forstyret av lag 1	10
9	Kulturlag	Lyse rødbrunt lag av grusholdig silt med kokestein av bryggestein (små og kantete) med innslag av skifer.	10 – 35
10		Gråbrun grusholdig silt med innslag av leire. Lignet på lag 3, men med mer grus og sand/silt	20 – 50
11		Gulbrun leire med grus samt små og større steiner, utgjør naturlige masser	20 - 40
12		Gråbrun leire, med mer grus og større steiner enn laget over	20 - 40

Østre dreneringsgrøft ble 10,5 m lang, og ca. 2 m på det dypeste. Bunnen hadde en bredde på 1 m og toppen var 1,7 m bred.

K-nr	Tolkning	Beskrivelse	Tykkelse i cm
13	Påført lag/plenjord	Jevnt fordelt langs hele profilen, med innslag av moderne bygningsrester (metallbånd, moderne teglstein og plankebiter).	40 - 50
14	Kulturlag	Lyse rødbrunt lag av grusholdig silt med kokestein av bryggestein (små og kantete) med innslag av skifer.	20 - 35
15		Gråbrun grusholdig silt med innslag av leire. Lignet på lag 3, men med mer grus og sand/silt	20 – 50
16		Gulbrun leire med grus samt små og større steiner, utgjør naturlige masser	20 - 40
17		Gråbrun leire, med mer grus og større steiner enn laget over	10 – 25
18		Moderne nedgravning	50

6 Konklusjon

I forbindelse med graving for drenering på Korsgata 34 ble det foretatt en arkeologisk undersøkelse av gravearbeidet. Det ble gravd til sammen tre dreneringsgrøfter på husets østre, nordre og vestre side. Det ble gravd ned til 2 m under terreng. Det ble observert et kulturlag bestående av kokestein i samtlige dreneringsgrøfter. Et grusholdig gråbrunt lag som ble observert under kulturlaget, kunne også observeres i alle grøfter. Sikker naturbakke bestod av leire med grus. Det var en konsentrasjon av kokesteiner mot sør i vestre og østre dreneringsgrøft, og færrest kokesteiner i nordre dreneringsgrøft. Hovedtyngden av kokesteinslaget var dermed lokalisert mer mot sør enn mot nord. Da det ikke ble funnet noen gjenstander eller annet daterbart materiale kan ikke kokesteinslaget eksakt dateres, men det antas å tilhøre den middelalderske bosetningen og kan tilknyttes aktiviteter slik som matlagning, slaktning, ølbrygging etc. Det ble avdekket sannsynlige automatiske fredete kulturminner ved denne undersøkelsen.

7 Litteraturliste

Amundsen, H.R. 2012. Arkeologisk overvåking/etterkontroll. Drenering av kjeller, Hallvardsgt. 12, gnr.1/bnr.1238, Hamarkaupangen, Hamar kommune, Hedmark. *NIKU Oppdragsrapport 115/2012*.

Amundsen, H.R. 2013. Arkeologisk overvåking graving for garasje og gårdsplass. Storhamargt. 116/gnr.1/bnr. 1167, Hamarkaupangen, Hamar kommune, Hedmark. *NIKU Oppdragsrapport 79/2013*.

Amundsen, H.R. og Molaug, P. 2010. Arkeologisk overvåkning ved graving for renovering vann- og avløpsledning og utbedring drenering av hovedhus Korsgata 36 gnr.1/bnr.1043, Hamarkaupangen, Hamar k., Hedmark 13-22.9.2010. *NIKU Oppdragsrapport 181/2010*.

Amundsen, H.R. og Hafsal, N. Å. 2016. Arkeologisk undersøkelse. Bispegata 35, gnr. 1/bnr. 1222, Hamarkaupangen, Hamar kommune, Hedmark. *NIKU Oppdragsrapport 113/2016*.

Brendalsmo, J. 2006. Torfinnsgate 13. Arkeologisk overvåkning. *Rapport Arkeologiske utgravninger Hamar*.

Brendalsmo, J. 2007. Bispegata 41 Hamar. Arkeologisk overvåkning. *Rapport Arkeologiske utgravninger Hamar*.

Brendalsmo, J. og T. Wiberg. 2006. Olav Myntmesters gate 54-64 Hamar. Arkeologisk overvåking 2006. *Rapport Arkeologiske utgravninger*.

Johansen, L-M. Bye 2011a. Storhamargaten 116, Hamarkaupangen, Hamar. Arkeologisk overvåking og etterundersøkelse av gravearbeider i forbindelse med utbedring av enebolig. *NIKU Oppdragsrapport 291/2011*.

Johansen, L-M. Bye 2011b. Storhamargaten 114B. Hamarkaupangen, Hamar. Arkeologisk overvåking av gravearbeider i forbindelse med utbygging av enebolig. *NIKU Oppdragsrapport 115/2011*.

Sæther, T. 1995. *Hamar i middelalderen*. Hedmarksmuseet og Domkirkeodden, Hamar.

8 Vedlegg

8.1 Fotoliste

Filnavn	Opptaks-dato	Motiv	Sett mot	Fotograf
Cf53290_NIKU_0001.JPG	24.04.2017	Oversikt, vestre grøft før graving	NV	JC
Cf53290_NIKU_0002.JPG	24.04.2017	Oversikt, vestre grøft før graving	NV	JC
Cf53290_NIKU_0003.JPG	24.04.2017	Oversikt, vestre grøft før graving	NV	JC
Cf53290_NIKU_0004.JPG	24.04.2017	Busk og tørkestativ, som skulle fjernes	V	JC
Cf53290_NIKU_0005.JPG	24.04.2017	Busk og tørkestativ, som skulle fjernes	V	JC
Cf53290_NIKU_0006.JPG	24.04.2017	Busk og tørkestativ, som skulle fjernes	V	JC
Cf53290_NIKU_0007.JPG	24.04.2017	Fjerning av busk og tørkestativ	V	JC
Cf53290_NIKU_0008.JPG	24.04.2017	Fjerning av busk og tørkestativ	V	JC
Cf53290_NIKU_0009.JPG	24.04.2017	Detalj bilde, fundament til tørkestativ		JC

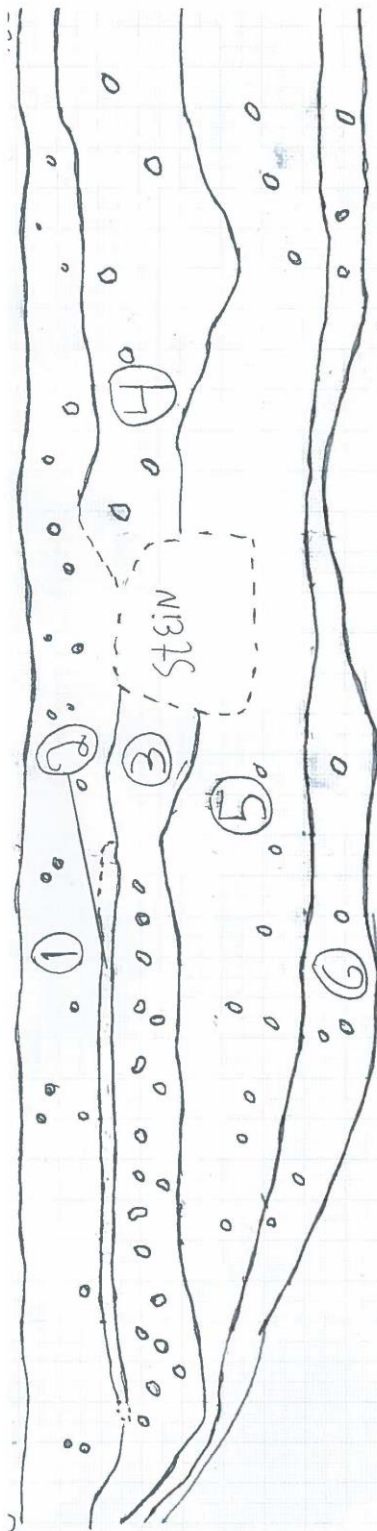
Cf53290_NIKU_0010.JPG	24.04.2017	Oversikt, vestre grøft	NV	JC
Cf53290_NIKU_0011.JPG	24.04.2017	Oversikt, vestre grøft	NV	JC
Cf53290_NIKU_0012.JPG	24.04.2017	Oversikt, vestre grøft	SØ	JC
Cf53290_NIKU_0013.JPG	24.04.2017	Oversikt, vestre grøft	SØ	JC
Cf53290_NIKU_0014.JPG	24.04.2017	Oversikt, vestre grøft	SØ	JC
Cf53290_NIKU_0015.JPG	24.04.2017	Oversikt, vestre grøft	SØ	JC
Cf53290_NIKU_0016.JPG	24.04.2017	Uteblir		JC
Cf53290_NIKU_0017.JPG	24.04.2017	Profil i vestre grøft i norddelen	SV	JC
Cf53290_NIKU_0018.JPG	24.04.2017	Profil i vestre grøft i norddelen	SV	JC
Cf53290_NIKU_0019.JPG	24.04.2017	Profil i vestre grøft i norddelen	SV	JC
Cf53290_NIKU_0020.JPG	24.04.2017	Profil i vestre grøft i norddelen	V	JC
Cf53290_NIKU_0021.JPG	24.04.2017	Profil i vestre grøft i norddelen	V	JC
Cf53290_NIKU_0022.JPG	24.04.2017	Profil i vestre grøft i norddelen	V	JC
Cf53290_NIKU_0023.JPG	25.04.2017	Stor stein som ble fjernet fra midten av vestre grøft	V	JC
Cf53290_NIKU_0024.JPG	25.04.2017	Stor stein som ble fjernet fra midten av vestre grøft	V	JC
Cf53290_NIKU_0025.JPG	25.04.2017	Profil i vestre grøft, merk sandstripe	SV	JC
Cf53290_NIKU_0026.JPG	25.04.2017	Profil i vestre grøft, merk sandstripe	V	JC
Cf53290_NIKU_0027.JPG	25.04.2017	Profil i vestre grøft, merk sandstripe	SV	JC
Cf53290_NIKU_0028.JPG	25.04.2017	Profil i vestre grøft, merk sandstripe	SV	JC
Cf53290_NIKU_0029.JPG	25.04.2017	Profil i vestre grøft, merk sandstripe	S	JC
Cf53290_NIKU_0030.JPG	25.04.2017	Profil i vestre grøft, merk sandstripe	S	JC
Cf53290_NIKU_0031.JPG	25.04.2017	Oversikt, vestre grøft nesten ferdig	SØ	JC
Cf53290_NIKU_0032.JPG	25.04.2017	Oversikt, nordre grøft før utgraving	SV	JC
Cf53290_NIKU_0033.JPG	25.04.2017	Oversikt, nordre grøft før utgraving	S	JC
Cf53290_NIKU_0034.JPG	25.04.2017	Oversikt, østre grøft før utgraving	SØ	JC
Cf53290_NIKU_0035.JPG	25.04.2017	Oversikt, østre grøft før utgraving	SØ	JC
Cf53290_NIKU_0036.JPG	25.04.2017	Detaljbilde, graving av strømkabler i møtet mellom østre og nordre grøft	NØ	JC
Cf53290_NIKU_0037.JPG	25.04.2017	Detaljbilde, graving av strømkabler i møtet mellom østre og nordre grøft	NØ	JC
Cf53290_NIKU_0038.JPG	25.04.2017	Detaljbilde, graving av strømkabler i møtet mellom østre og nordre grøft	NØ	JC
Cf53290_NIKU_0039.JPG	25.04.2017	Planbilde, original kuttet til huset, lyse gråbrun	SØ	JC
Cf53290_NIKU_0040.JPG	25.04.2017	Planbilde, original kuttet til huset, lyse gråbrun	SØ	JC
Cf53290_NIKU_0041.JPG	25.04.2017	Planbilde, original kuttet til huset, lyse gråbrun	Ø	JC
Cf53290_NIKU_0042.JPG	25.04.2017	Ferdig gravd vestre grøft, med pukk	NV	JC
Cf53290_NIKU_0043.JPG	25.04.2017	Ferdig gravd vestre grøft, med pukk	NV	JC
Cf53290_NIKU_0044.JPG	25.04.2017	Ferdig gravd vestre grøft, med pukk	SØ	JC
Cf53290_NIKU_0045.JPG	25.04.2017	Ferdig gravd vestre grøft, med pukk	SØ	JC
Cf53290_NIKU_0046.JPG	25.04.2017	Profil i vestre grøft, nord i grøfta	V	JC
Cf53290_NIKU_0047.JPG	25.04.2017	Profil i vestre grøft, nord i grøfta	V	JC
Cf53290_NIKU_0048.JPG	25.04.2017	Planbilde, moderne kutt til rør i nordre	SØ	JC

		grøft		
Cf53290_NIKU_0049.JPG	25.04.2017	Planbilde, moderne kutt til rør i nordre grøft	SØ	JC
Cf53290_NIKU_0050.JPG	25.04.2017	Planbilde, moderne kutt til rør i nordre grøft	SØ	JC
Cf53290_NIKU_0051.JPG	25.04.2017	Moderne kutt til rør i nordre grøft	Ø	JC
Cf53290_NIKU_0052.JPG	25.04.2017	Pukk i det moderne kuttet til rørene		JC
Cf53290_NIKU_0053.JPG	25.04.2017	Profilbilde i nordre grøft, vestre del	NV	JC
Cf53290_NIKU_0054.JPG	25.04.2017	Profilbilde i nordre grøft, vestre del	NV	JC
Cf53290_NIKU_0055.JPG	25.04.2017	Profilbilde i nordre grøft, vestre del	NV	JC
Cf53290_NIKU_0056.JPG	25.04.2017	Profilbilde i nordre grøft, vestre del	N	JC
Cf53290_NIKU_0057.JPG	25.04.2017	Profilbilde i nordre grøft, vestre del	N	JC
Cf53290_NIKU_0058.JPG	26.04.2017	Påbegynt graving av østre grøft	NV	JC
Cf53290_NIKU_0059.JPG	26.04.2017	Profil i nordre grøft, midt i grøfta	V	JC
Cf53290_NIKU_0060.JPG	26.04.2017	Profil i nordre grøft, midt i grøfta	N	JC
Cf53290_NIKU_0061.JPG	26.04.2017	Nærbilde av mulig kokestein fra vestre grøft		JC
Cf53290_NIKU_0062.JPG	26.04.2017	Nærbilde av mulig kokestein fra vestre grøft		JC
Cf53290_NIKU_0063.JPG	26.04.2017	Nedskjæring i østre grøft, sør i grøfta	SØ	JC
Cf53290_NIKU_0064.JPG	26.04.2017	Nedskjæring i østre grøft, sør i grøfta	Ø	JC
Cf53290_NIKU_0065.JPG	26.04.2017	Nedskjæring i østre grøft, sør i grøfta	Ø	JC
Cf53290_NIKU_0066.JPG	26.04.2017	Nedskjæring i østre grøft, sør i grøfta	Ø	JC
Cf53290_NIKU_0067.JPG	26.04.2017	Mulig kokestein i østre grøft, sør i grøfta		JC
Cf53290_NIKU_0068.JPG	26.04.2017	Mulig kokestein i østre grøft, sør i grøfta		JC
Cf53290_NIKU_0069.JPG	26.04.2017	Mulig kokestein i østre grøft, sør i grøfta		JC
Cf53290_NIKU_0070.JPG	26.04.2017	Profilbilde av vestre grøft	S	JC
Cf53290_NIKU_0071.JPG	26.04.2017	Profilbilde av vestre grøft	S	JC
Cf53290_NIKU_0072.JPG	26.04.2017	Profilbilde av vestre grøft	S	JC
Cf53290_NIKU_0073.JPG	26.04.2017	Profilbilde av vestre grøft	S	JC
Cf53290_NIKU_0074.JPG	26.04.2017	Profilbilde av vestre grøft	S	JC
Cf53290_NIKU_0075.JPG	26.04.2017	Profilbilde av vestre grøft	S	JC
Cf53290_NIKU_0076.JPG	26.04.2017	Profilbilde av vestre grøft	S	JC
Cf53290_NIKU_0077.JPG	26.04.2017	Profilbilde av vestre grøft	S	JC
Cf53290_NIKU_0078.JPG	26.04.2017	Profilbilde av vestre grøft	S	JC
Cf53290_NIKU_0079.JPG	26.04.2017	Profilbilde av vestre grøft	S	JC
Cf53290_NIKU_0080.JPG	26.04.2017	Profilbilde av vestre grøft	V	JC
Cf53290_NIKU_0081.JPG	26.04.2017	Profilbilde av nordre grøft	V	JC
Cf53290_NIKU_0082.JPG	26.04.2017	Profilbilde av nordre grøft	NV	JC
Cf53290_NIKU_0083.JPG	26.04.2017	Profilbilde av nordre grøft	N	JC
Cf53290_NIKU_0084.JPG	26.04.2017	Profilbilde av nordre grøft	N	JC
Cf53290_NIKU_0085.JPG	26.04.2017	Profilbilde av nordre grøft	N	JC
Cf53290_NIKU_0086.JPG	26.04.2017	Profilbilde av nordre grøft	N	JC
Cf53290_NIKU_0087.JPG	26.04.2017	Profilbilde av nordre grøft	N	JC
Cf53290_NIKU_0088.JPG	26.04.2017	Profilbilde av nordre grøft	N	JC
Cf53290_NIKU_0089.JPG	26.04.2017	Profilbilde av nordre grøft	N	JC

Cf53290_NIKU_0090.JPG	26.04.2017	Profilbilde av nordre grøft	N	JC
Cf53290_NIKU_0091.JPG	26.04.2017	Profilbilde av nordre grøft	N	JC
Cf53290_NIKU_0092.JPG	26.04.2017	Profilbilde av nordre grøft	N	JC
Cf53290_NIKU_0093.JPG	26.04.2017	Profilbilde av nordre grøft	N	JC
Cf53290_NIKU_0094.JPG	26.04.2017	Profilbilde av nordre grøft	N	JC
Cf53290_NIKU_0095.JPG	26.04.2017	Profilbilde av nordre grøft	N	JC
Cf53290_NIKU_0096.JPG	26.04.2017	Profilbilde av nordre grøft	N	JC
Cf53290_NIKU_0097.JPG	26.04.2017	Profilbilde av nordre grøft	N	JC
Cf53290_NIKU_0098.JPG	26.04.2017	Profilbilde av østre grøft	Ø	JC
Cf53290_NIKU_0099.JPG	26.04.2017	Profilbilde av østre grøft	Ø	JC
Cf53290_NIKU_0100.JPG	26.04.2017	Profilbilde av østre grøft	Ø	JC
Cf53290_NIKU_0101.JPG	26.04.2017	Profilbilde av østre grøft	Ø	JC
Cf53290_NIKU_0102.JPG	26.04.2017	Profilbilde av østre grøft	Ø	JC
Cf53290_NIKU_0103.JPG	26.04.2017	Profilbilde av østre grøft	Ø	JC
Cf53290_NIKU_0104.JPG	26.04.2017	Profilbilde av østre grøft	Ø	JC
Cf53290_NIKU_0105.JPG	26.04.2017	Profilbilde av østre grøft	Ø	JC
Cf53290_NIKU_0106.JPG	26.04.2017	Profilbilde av østre grøft	Ø	JC
Cf53290_NIKU_0107.JPG	26.04.2017	Profilbilde av østre grøft	Ø	JC
Cf53290_NIKU_0108.JPG	26.04.2017	Profilbilde av østre grøft	Ø	JC
Cf53290_NIKU_0109.JPG	26.04.2017	Profilbilde av østre grøft	SØ	JC
Cf53290_NIKU_0110.JPG	26.04.2017	Oversiktsbilde, vestre grøft ferdig gravd	NV	JC
Cf53290_NIKU_0111.JPG	26.04.2017	Oversiktsbilde, vestre grøft ferdig gravd	NV	JC
Cf53290_NIKU_0112.JPG	26.04.2017	Oversiktsbilde, vestre grøft ferdig gravd	NV	JC
Cf53290_NIKU_0113.JPG	26.04.2017	Oversiktsbilde, vestre grøft ferdig gravd	N	JC
Cf53290_NIKU_0114.JPG	26.04.2017	Oversiktsbilde, nordre grøft ferdig gravd	NØ	JC
Cf53290_NIKU_0115.JPG	26.04.2017	Oversiktsbilde, nordre grøft ferdig gravd	NØ	JC
Cf53290_NIKU_0116.JPG	26.04.2017	Oversiktsbilde, nordre grøft ferdig gravd	NØ	JC
Cf53290_NIKU_0117.JPG	26.04.2017	Oversiktsbilde, nordre grøft ferdig gravd	NØ	JC
Cf53290_NIKU_0118.JPG	26.04.2017	Oversiktsbilde, østre grøft ferdig gravd	SØ	JC
Cf53290_NIKU_0119.JPG	26.04.2017	Oversiktsbilde, østre grøft ferdig gravd	NV	JC
Cf53290_NIKU_0120.JPG	26.04.2017	Oversiktsbilde, graving rundt dreneringsrør i nordre grøft	SV	JC

8.2 Vestre grøft

- ① Svart brun siltig Humus med moderate INKUSIONER
- ② Gul brun sand ligger mellom lag ① og ③
- ③ Rødt brun grusholdig silt, med kokestein
- ④ Grø/Rødt brun grusholdig silt. Trolig det samme som ③
- ⑤ Grø brun grusholdig silt. Noe stein, Ligner ③ og ④, mer har ikke kokestein
- ⑥ Gul brun grusholdig leire. Sterk

Det ble observert et mulig kokesteinslag ③. Tilsvarende fra tidligere utgravninger. Laget ble svakere mot N. Ble tiddelig N for den fjernete store steinen

VESTRE GRØFT
1:50
MOT SV
25/4-17
Jani Causevic

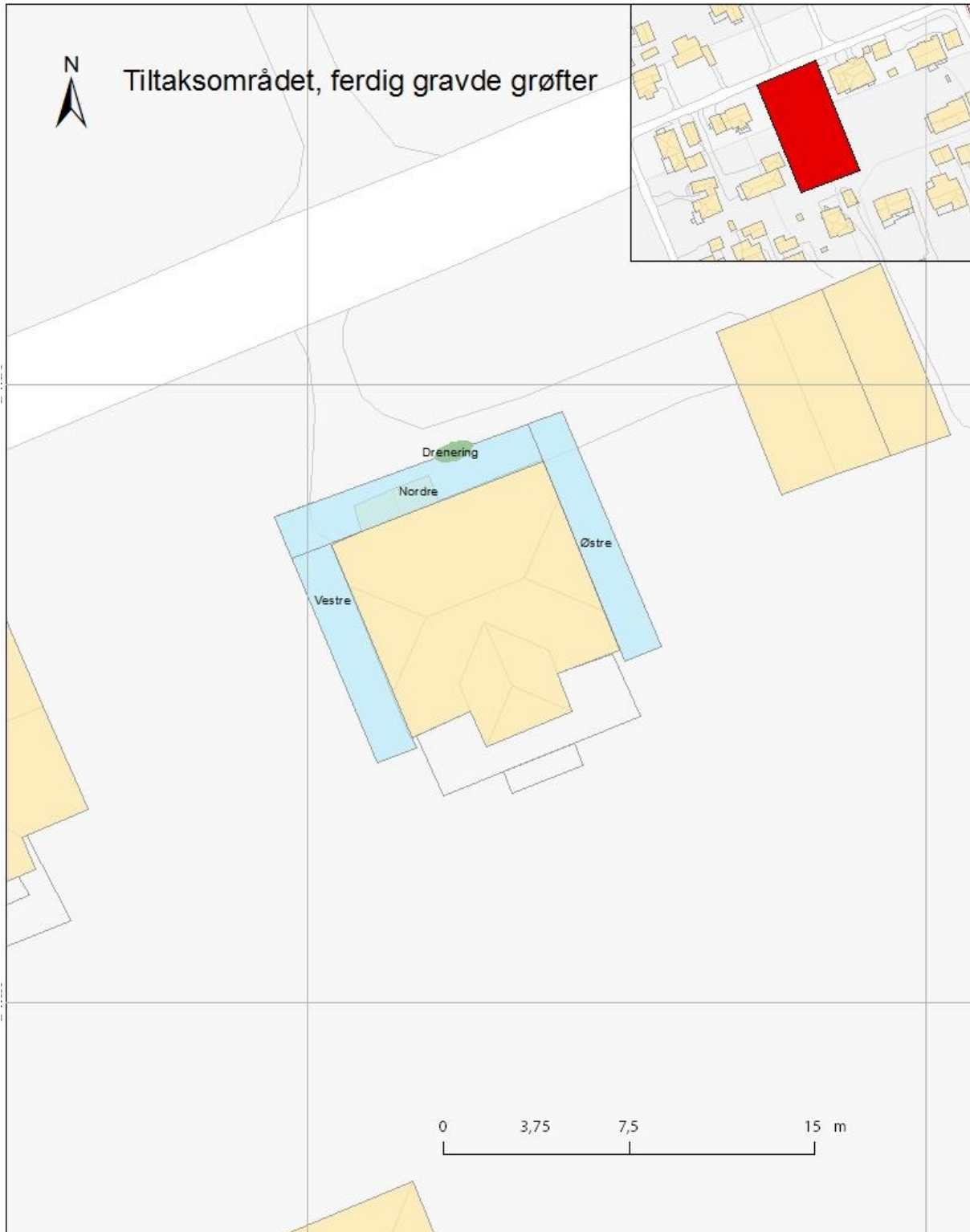
200

7/10

1000

200

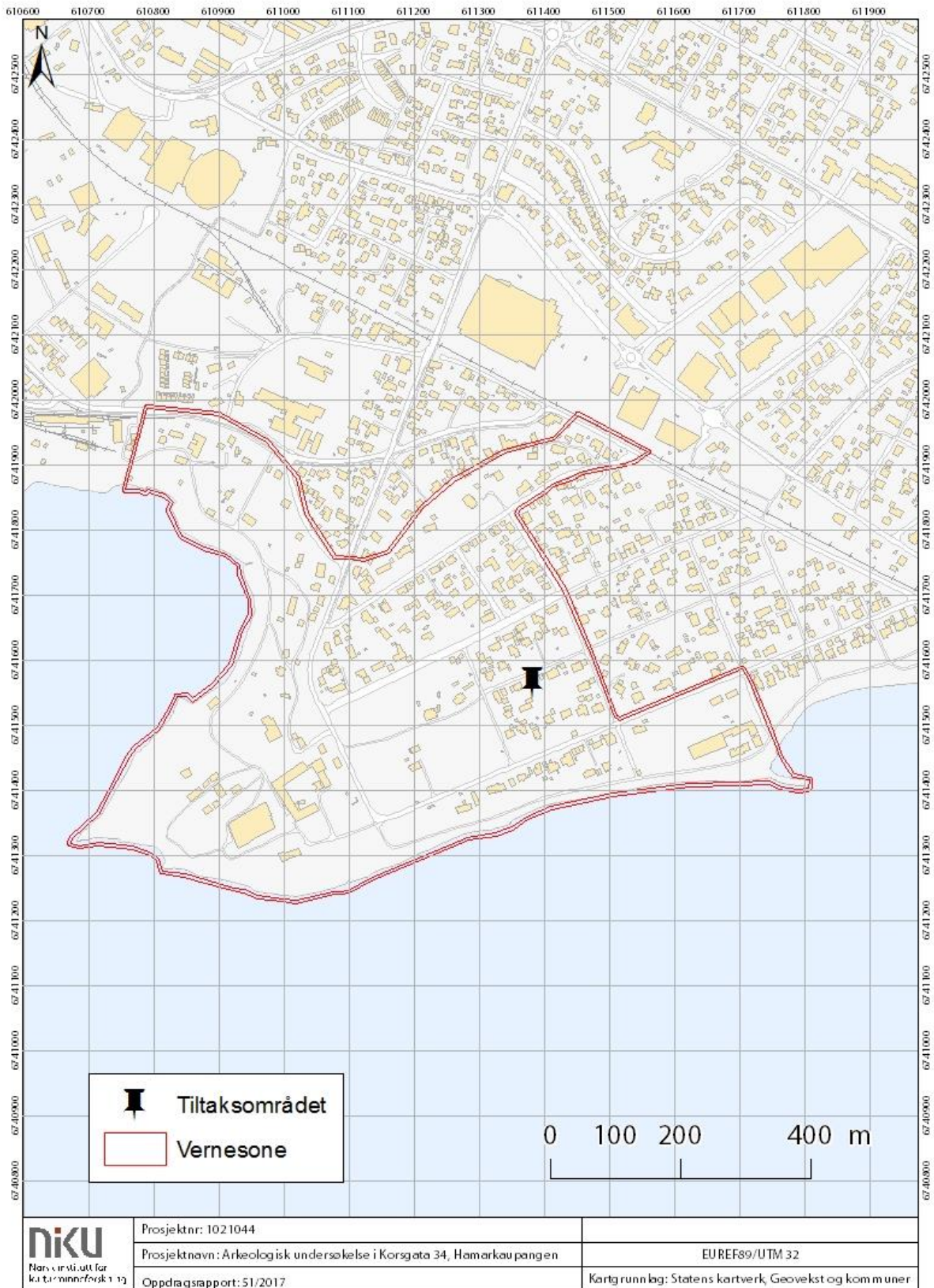
8.3 Detaljplot

	Prosjektnavn: Korsgata 34	
	Prosjektnr: 1021044	EUREF89/UTM32
	Oppdragsrapport: 51/2017	Kartgrunnlag: Statens kartverk, Geovekst og kommuner

8.4 Oversiktsplot

Norsk institutt for kulturminneforskning er et uavhengig forsknings- og kompetansemiljø med kunnskap om norske og internasjonale kulturminner.

Instituttet driver forskning og oppdragsvirksomhet for offentlig forvaltning og private aktører på felter som by- og landskapsplanlegging, arkeologi, konservering og bygningsvern.

Våre ansatte er konservatorer, arkeologer, arkitekter, ingeniører, geografer, etnologer, samfunnsvitere, kunsthistorikere, forskere og rådgivere med spesiell kompetanse på kulturarv og kulturminner.

www.niku.no

NIKU Oppdragsrapport 51/2017

NIKU hovedkontor
Storgata 2
Postboks 736 Sentrum
0105 OSLO
Telefon: 23 35 50 00

NIKU Tønsberg
Farmannsveien 30
3111 TØNSBERG
Telefon: 23 35 50 00

NIKU Bergen
Dreggsallmenningen 3
Postboks 4112 Sandviken
5835 BERGEN
Telefon: 23 35 50 00

NIKU Trondheim
Kjøpmannsgata 1b
7013 TRONDHEIM
Telefon: 23 35 50 00

NIKU Tromsø
Framsenteret
Hjalmar Johansens gt. 14
9296 TROMSØ
Telefon: 77 75 04 00